

ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут інформаційних технологій — це структурний підрозділ Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, основними завданнями якого є:

- підготовка фахівців на основі стаціонарної та заочної форм навчання відповідних спеціальностей за ОКР «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр»;
- здійснення повного циклу навчально-наукової, господарської та виховної роботи;
- інтенсифікація процесу навчання, впровадження у навчальний процес новітніх освітніх технологій;
- сприяння розвитку української вищої школи, поширення науково-практичних знань, творення сучасного освітнього процесу;
- участь у формуванні пропозицій ІФНТУНГ щодо змісту навчальних програм відповідних дисциплін, спецкурсів, а також щодо форм та змісту організаційно-методичної та наукової діяльності;
- розвиток та впровадження інформаційних технологій у навчальний процес;
- здійснення міжнародної співпраці та партнерства на підставі угод, укладених інститутом та університетом;
- виконання іншої, не забороненої законодавством України роботи, пов'язаної з метою та функціональними завданнями вишу.

Історія інституту тісно пов'язана з історією ІФНТУНГ. Підготовка спеціалістів за фаховими спрямуваннями в галузі електрифікації підприємств, автоматизації та керування технологічними процесами в нафтовій, газовій та нафтопереробній промисловості започаткована в 1963 р. в Івано-Франківській філії Львівського політехнічного інституту. З 1967 р., коли на основі філії був утворений інститут нафти і газу, цю підготовку здійснювали на факультеті автоматизації та економіки. В 1985 р. на базі цього факультету створено окремий факультет — автоматизації та електрифікації, а в 2001 р. — факультети автоматизації та комп'ютерних наук, електрифікації та інформаційно-вимірювальних технологій. З 2014 р. факультет автоматизації та комп'ютерних наук реорганізовано в Інститут інформаційних технологій.

З 1990 р. на факультеті розпочато підготовку інженерів-фізиків за спеціальністю «Прилади та системи неруйнівного контролю», а в 1995 р. відкрито спеціальність «Метрологія та вимірювальна техніка». У 2001 р. відбувся перший набір на спеціальності

«Програмне забезпечення автоматизованих систем» і «Комп'ютерні мережі та системи».

Деканами факультету в різні роки працювали: О. І. Лесюк, М. М. Торбін, С. Ф. Кукурудз, Ю. В. Брагін, М. І. Михайлів, С. А. Чеховський, В. М. Юрчишин.

Нині до складу Інституту інформаційних технологій входять кафедри: автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій; інформаційно-телекомунікаційних технологій і систем; програмного забезпечення автоматизованих систем; комп'ютерних систем і мереж; математичних методів в інженерії; інформатики; вищої математики.

Сьогодні в інституті навчаються більше ніж 1000 студентів стаціонарної та заочної форм за чотирма спеціальностями. Навчальний процес забезпечують близько 100 науково-педагогічних працівників, більшість із яких мають наукові ступені та вчені звання, зокрема восьмеро професорів. Лабораторні аудиторії оснащені сучасним обладнанням та комп'ютерною технікою, об'єднаною в локальну мережу з можливістю виходу в мережу Інтернет. Такий високий науково-педагогічний потенціал та сучасні методи проведення занять дозволяють суттєво розширити фахову підготовку студентів інституту.

Під керівництвом докторів наук, професорів Г. Н. Семенцова та Л. М. Заміховського функціонують наукові школи, розробки яких стали основою для створення нових методів, технічних засобів та інформаційних технологій, спрямованих на оптимізацію технологічних процесів у різних галузях, насамперед, нафтогазовій та нафтопереробній промисловостях. Наукові роботи викладачів та студентів неодноразово були представлені на галузевих науково-технічних конференціях.

О. І. Лесюк
Декан факультету
(1967–1970)

М. М. Торбін
Декан факультету
(1970–1975)

Народився 19 жовтня 1973 р. у м. Івано-Франківську. Після завершення в 1995 р. навчання в Івано-Франківському державному технічному університеті нафти і газу, здобувши кваліфікацію інженера з автоматизації, працював на виробництві.

У 1997 р. вступив до аспірантури Івано-Франківського державного технічного університету нафти і газу.

З 1999 р. — асистент кафедри автоматизації технологічних процесів. У 2000 р. під керівництвом д-ра техн. наук, проф. Г. Н. Семенцова захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук на тему «Розробка методу контролю технічного стану шарошкових доліт в умовах невизначеності процесу буріння».

ЧИГУР
Ігор Іванович

*Директор інституту,
кандидат технічних наук,
доцент*

З 2000 р. Ігор Іванович працює на посаді доцента кафедри автоматизації технологічних процесів, у 2002 р. йому присвоєно вчене звання доцента цієї кафедри. З 2014 р., після реорганізації факультету автоматизації і комп'ютерних наук Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу в Інститут інформаційних технологій, Ігор Іванович призначений його директором.

Сфера наукових інтересів — системи штучного інтелекту, системи підтримки прийняття рішень, інформаційні технології в задачах автоматизації та автоматизованого контролю.

І. І. Чигур — автор більше ніж 120 наукових та науково-методичних праць.

Підготовка фахівців здійснюється за всіма технічними напрямками, які існують в Україні з автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, комп'ютерних систем та їх програмного забезпечення, систем телекомунікації.

Для забезпечення зв'язку навчання з виробництвом студенти старших курсів денної і заочної форм навчання проходять виробничі та переддипломні практики на провідних профільних підприємствах України. В інституті функціонує аспірантура та докторантура за напрямками наукової діяльності.

Місяцями роботи випускників інституту є підприємства нафтогазового комплексу, банківські установи, спільні підприємства з впровадження технічних засобів і програмного забезпечення. Працюють випускники і за кордоном: у США, Канаді, Австрії, Франції та інших державах.

Колектив дирекції. Зліва направо: дисп. Г. Я. Гурська, заст. дир., доц. Ю. В. Паньків, метод. Н. І. Козак, дир., доц. І. І. Чигур, дисп. Н. М. Фіняк, заст. дир., доц. М. М. Яцишин

С. Ф. Кукурудз
*Декан факультету
(1975–1983)*

Ю. В. Брагін
*Декан факультету
(1983–1985)*

М. І. Михайлів
*Декан факультету
(1985–1988)*

С. А. Чеховський
*Декан факультету
(1988–2001)*

В. М. Юрчишин
*Декан факультету
(2001–2014)*

КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ

Тимків Дмитро Федорович — завідувач кафедри.

Народився в 1945 р. у с. Діброва на Івано-Франківщині. В 1969 р. закінчив факультет автоматизації та напівпровідникової електроніки Львівського політехнічного інституту за спеціальністю «Математичні та лічильно-розв'язуючі прилади та пристрої».

Упродовж 1972–1973 рр. був молодшим науковим співробітником, а згодом — керівником групи сектору автоматизації Калуського філіалу науково-дослідного сектору Ленінградського науково-дослідного інституту галургії.

З 1973 р. працює в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу. Спочатку обіймав посаду начальника обчислювальних машин кафедри прикладної математики, а згодом — начальника обчислювального центру. В 1987 р. успішно захистив кандидатську дисертацію в Московському інституті нафти і газу. В 1995 р. перейшов працювати доцентом кафедри прикладної математики. Вчене звання доцента здобув у наступному році. У 1999 р. захистив докторську дисертацію, а в 2003 р. Д. Ф. Тимківу присвоєно вчене звання професора. З 2004 р. Дмитро Федорович очолює кафедру інформатики ІФНТУНГ.

Автор понад 300 наукових і методичних праць, зокрема восьми монографій. Має три патенти на винаходи.

ТИМКІВ
Дмитро Федорович

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

Історія кафедри інформатики нерозривно пов'язана з історією кафедри прикладної математики, створеної 1972 р. в Івано-Франківському інституті нафти і газу на базі курсів обчислювальної техніки та програмування. Створення такого підрозділу було зумовлене розвитком засобів обчислювальної техніки та інформатизацією усіх сфер суспільної та виробничої діяльності.

У різні роки завідувачами кафедри були такі науковці: З. М. Крикун (1972–1983), С. Ф. Кукурудз (1983–1993) та В. М. Юрчишин (1993–2003).

У 2003 р., в результаті реорганізації кафедри прикладної математики, було сформовано кафедру інформатики. Її завідувачем став д-р техн. наук, проф. Д. Ф. Тимків, який обіймає цю

посаду і сьогодні.

До колективу новоствореної кафедри ввійшли як досвідчені викладачі, котрі склали основу кафедри прикладної математики (доценти З. М. Бродин, С. Ф. Кукурудз, Г. Я. Ширмовський), так і фахівці, які внесли вагомий вклад у розвиток інформатизації навчального процесу університету (доценти В. Р. Процюк, Т. О. Ваврик, М. В. Крихівський, І. Р. Михайлюк, Г. І. Левицька, Г. Я. Процюк, Л. В. Саманів). На кафедрі свою роботу розпочали працівники навчально-допоміжного персоналу, котрі склали основу обчислювального центру, створеного на базі кафедри прикладної математики.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: техн. І кат. Г. К. Ернест, зав. лаб. Н. Д. Подубинська, інж. І кат. О. С. Царева, техн. І кат. Я. М. Яковин, зав. каф., проф. Д. Ф. Тимків, асист. Л. В. Саманів, асист. Г. Я. Процюк; другий ряд: техн. І кат. О. М. Небор, асист. Т. О. Ваврик, асист. Г. І. Левицька, доц. І. Р. Михайлюк, доц. М. В. Крихівський

Функціонування комп'ютерних класів забезпечує належну якість викладання дисциплін, закріплених за кафедрою інформатики та іншими кафедрами університету.

До теперішнього складу кафедри входить вісім викладачів, серед яких: д-р техн. наук, проф. Д. Ф. Тимків; кандидати наук, доценти М. В. Крихівський, І. Р. Михайлюк, В. Р. Процюк; асистенти Т. О. Ваврик, Г. І. Левицька, Г. Я. Процюк, Л. В. Саманів. Штат навчально-допоміжного персоналу: завідувач лабораторій Н. Д. Подубинська, інж. І кат. О. С. Царева, техніки І категорії Г. К. Ернест, Н. Б. Михайлів, Г. В. Москаленко, О. М. Небор, Я. М. Яковин.

Про постійне прагнення до наукового та педагогічного розвитку колективу кафедри свідчить той факт, що за період її існування відбувся захист чотирьох кандидатських дисертацій.

Кафедра забезпечує викладання фундаментальних дисциплін для студентів І курсу, а також спеціалізованих дисциплін для студентів старших курсів, зокрема: «Системи управління базами даних», «Інформатика», «Комп'ютерні технології та програмування», «Архітектура комп'ютерів», «Основи системного аналізу», «Інформатика та програмування» англійською мовою для студентів-іноземців.

Колектив кафедри організовує лекційні, практичні, лабораторні заняття та самостійну роботу із загальнотехнічних дисциплін у галузі інформатики, програмування та інформаційних технологій.

Студенти здобувають знання з операційних систем, алгоритмічних мов програмування, основ побудови та розробки програм, використання інструментальних засобів програмування, створення та управління базами даних. Для вдосконалення навчального процесу та підвищення рівня методики викладання розроблено методичні і навчальні посібники для студентів різних спеціальностей.

Викладачі кафедри активно займаються науковою діяльністю. Зокрема, виконують держбюджетну науково-дослідну роботу з напрямку «Розробка технологій моделювання задач транспортування газу і нафти для підвищення енергетичної безпеки», видають наукові статті у фахових та міжнародних журналах, монографії. У результаті виконання держбюджетної тематики розроблено та вдосконалено низку методик, отримано патенти та документи на винаходи. Чимало з розробок кафедри апробовано та впроваджено такими підприємствами нафтогазової галузі України, як «Прикарпаттрансгаз», «Укрнафта», НАК «Нафтогаз України», а також Державною екологічною інспекцією в Івано-Франківській області.

До наукової роботи залучають і студентів, які під керівництвом викладачів беруть участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. Щорічно проводиться олімпіада з інформатики, переможці якої беруть участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді.

КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

Заміховський Леонід Михайлович — завідувач кафедри.

Народився 22 квітня 1951 р. у с. Вигода Долинського району Івано-Франківської області в родині службовців. У 1968 р. закінчив середню школу № 2 м. Івано-Франківська. Того ж року вступив до Івано-Франківського інституту нафти і газу на факультет автоматизації і економіки. Після його закінчення в 1973 р., як молодий спеціаліст, був направлений на роботу в науково-дослідний сектор (НДС) ІФІНГ.

З 1973 до 1979 р. працював в ІФІНГ на посадах інженера, молодшого наукового співробітника НДС, стажиста-викладача, аспіранта та асистента кафедри автоматизації виробничих процесів (АВП).

У квітні 1979 р. перейшов на роботу до Івано-Франківського відділу Центрального науково-дослідного інституту (ЦНДІ) «Моноліт» (м. Москва) Міністерства оборонної промисловості СРСР, де працював начальником сектору та начальником відділу.

**ЗАМІХОВСЬКИЙ
Леонід Михайлович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

З серпня 1986 р. Л. М. Заміховський знову працював у ІФІНГ на посадах старшого наукового співробітника, завідувача галузевої науково-дослідної лабораторії, доцента кафедр технології машинобудування і автоматизованого проектування. З квітня 1995 р. — завідувач кафедри інформаційно-телекомунікаційних технологій і систем.

У 1980 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата, а в 1995 р. — доктора технічних наук на тему «Підвищення експлуатаційної надійності заглибних електроустановок для видобутку нафти», і став першим доктором технічних наук в незалежній Україні за спеціальністю «Машини та агрегати нафтової і газової промисловості».

Проф. Л. М. Заміховський очолює одну з провідних наукових шкіл — «Діагностика і сучасні інформаційні технології в техніці і соціумі». Під його науковим керівництвом підготовлено і захищено одну докторську та 15 кандидатських дисертацій. Опубліковано понад 400 наукових праць, у тому числі за

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: асп. А. Б. Романюк, доц. О. І. Клапоушак, доц. Л. О. Сав'юк, асист. Н. І. Іванюк, зав. каф., проф. Л. М. Заміховський, асист. С. Я. Петрів, доц. О. Л. Заміховська, доц. О. В. Євчук, асп. О. Ю. Мірзосєва; другий ряд: асп. Н. Д. Михайлів, доц. С. В. Зікратий, проф. С. І. Мельничук, доц. Р. Б. Скрип'юк, зав. лабораторій Б. С. Долишній, доц. Ю. В. Паньків, пров. інж. М. О. Криль, доц. М. Я. Николайчук

кордоном (Великобританія, США, Італія, Польща, Чехія, Росія), серед яких: сім навчальних посібників (з них п'ять із грифом МОН України) та вісім монографій, 19 авторських свідоцтв та патентів, 14 свідоцтв про реєстрацію авторського права на науковий твір.

Історія кафедри сягає початку 1960-х рр., коли на кафедрі електротехніки й автоматики Івано-Франківської філії Львівського політехнічного інституту почали проводити навчання студентів за спеціальністю «Електрифікація й автоматизація гірничих робіт».

У 1968 р. зі складу кафедри електротехніки й автоматики виокремилася кафедра автоматизації процесів видобутку і переробки нафти і газу.

У 1970 р. кафедру було розділено на дві самостійні: автоматизації виробничих процесів й інформаційно-вимірювальної техніки та промелектроніки. Друга стала родоначальницею нинішньої кафедри інформаційно-телекомунікаційних технологій та систем, становлення якої починалося під керівництвом завідувача кафедри, д-ра техн. наук, проф. Г. А. Штамбергера. Упродовж 1978–1983 рр. кафедру інформаційно-вимірювальної техніки та промелектроніки очолював канд. техн. наук, доц. В. С. Маслов. У 1986 р. завідувачем кафедри було обрано канд. техн. наук, доц. Л. І. Жуган. Наступного року кафедру перейменовано на кафедру автоматики і телемеханіки. У листопаді 1993 р. очільником кафедри призначено д-ра техн. наук, проф. Я. М. Николайчука, а в квітні наступного року — д-ра техн. наук І. С. Бродина.

З квітня 1995 р. до сьогодні кафедру очолює д-р техн. наук, проф. Л. М. Заміховський. Того ж року її перейменовано на кафедру автоматизованого управління

в технічних та організаційних системах, а спеціальність (у 1998 р.) — на «Системи управління і автоматики».

У зв'язку з відкриттям на кафедрі спеціальності «Комп'ютерні системи та мережі», у вересні 2001 р. її перейменовано на кафедру комп'ютерних технологій у системах управління та автоматики. В 2015 р. кафедра знову зазнала змін через ліцензування напряму «Телекомунікації» і стала кафедрою інформаційно-телекомунікаційних технологій і систем.

Особливістю підготовки випускників кафедри є глибоке вивчення найсучасніших високотехнологічних галузей науки і техніки: інформаційних технологій; комп'ютерної, мікропроцесорної техніки та електроніки; систем та мереж передачі даних і телекомунікацій; комп'ютеризованих систем управління.

Студенти кафедри здобувають ґрунтовні знання з програмування, що включає алгоритмічні мови та програмування, об'єктно-орієнтоване програмування, сучасні технології програмування, системне програмування, бази даних, операційні системи, WEB-технології тощо.

Кафедра готує бакалаврів за напрямом «Системна інженерія», спеціалістів та магістрів за спеціальністю «Комп'ютеризовані системи управління та автоматики», яким, відповідно, присвоюється кваліфікація інженера та магістра з автоматизованих систем управління. З 2016–2017 р. кафедра готує фахівців у галузі телекомунікаційної інженерії та автоматизації і комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Колектив кафедри підтримує зв'язки з ДП «Siemens Україна», завдяки чому організуються сумісні конференції і семінари-навчання в напрямі дослідження, проектування і впровадження

енергоощадних технологій у всіх сферах сучасного виробництва. Також організована та обладнана новітніми апаратно-програмними засобами концерну «Siemens» навчальна науково-дослідна лабораторія, в якій проводиться підготовка висококваліфікованих фахівців із систем управління та наукові дослідження в цьому напрямі.

У межах участі в міжнародному проекті «Тренінги з технологій автоматизації» («Training in Automation Technologies for Ukraine» — «ТАТУ») кафедра отримала чотири спеціалізовані мобільні лабораторії («smart lab») німецької компанії «Phoenix Contact», що дало можливість студентам ознайомитися з новітніми апаратно-програмними засобами провідних фірм світу, які використовуються в автоматизованих системах управління різноманітними технологічними процесами і об'єктами, системах «Розумний дім», системах диспетчеризації і контролю та ін.

У квітні 2016 р. було укладено угоду з ТОВ «Майкрософт Україна» (м. Київ) про співпрацю із залученням ТОВ «Софтліст» (м. Київ) у напрямі створення IT-Academy для підготовки молодих спеціалістів рівня Junior для платформ MSSharePoint, MS Azure, MS Office 365, яка почала діяти з вересня.

З квітня 2016 р. кафедра активно співпрацює з іноземним підприємством «Хонивелл Україна» в межах договору, згідно з яким кафедрі було передано новітні апаратно-програмні засоби концерну «Honeywell» (США). На їх базі організовано лабораторію апаратно-програмних засобів концерну «Honeywell», що дозволить проводити підготовку висококваліфікованих фахівців з інформаційних технологій і систем.

У березні 2016 р. кафедра стала асоційованим академічним членом Асоціації підприємств промислової автоматизації України, що представляє інтереси української спільноти підприємств промислової автоматизації.

Практичні і лабораторні заняття викладачі кафедри проводять у чотирьох спеціалізованих лабораторіях та філії кафедри — Долинському ЛВУМГ УМГ «Прикарпаттрансгаз», а починаючи з 2016–2017 н. р. і в Івано-Франківській філії ПАТ «Укртелеком».

Під керівництвом висококваліфікованих співробітників кафедри студенти виконують науково-дослідну роботу, беруть участь у міжвишівських та міжнародних конференціях і форумах.

Колектив викладачів активно займається науковою діяльністю. На кафедрі функціонує наукова школа, очолювана д-ром техн. наук, проф. Л. М. Заміховським за напрямом «Діагностика та сучасні інформаційні технології в техніці та соціумі». В межах цієї школи започатковано нові наукові напрями: методологія побудови складних розподілених WEB-орієнтованих систем управління об'єктами нафтогазового комплексу (розпочато розробку навчально-тренажерних комплексів для навчання роботі з системами управління технологічним обладнанням морських самопідіймальних бурових установок (СПБУ) п'ятого покоління); концептуальні основи і методологія проектування адаптивних

комплексів дистанційного навчання студентів технічних спеціальностей, на базі якої розроблені та впроваджені в навчальний процес інтелектуальні і адаптивні системи діагностування рівня знань студентів.

Сьогодні під науковим керівництвом проф. Л. М. Заміховського виконуються роботи з розробки WEB-орієнтованих систем дистанційного моніторингу та прогнозування рівня і концентрації розсолів у Домбровському кар'єрі та засолення території Калуського промислового району, контролю рівня нафтопродуктів у резервуарному парку ПАТ «Нафтохімік Прикарпаття», контролю і моніторингу водопостачання для КП «Івано-Франківськводокотехпром», Долинського ВУВКГ, розробки тренажерних комплексів для підготовки/перепідготовки фахівців для ДП «Укртрансгаз» тощо.

Професорсько-викладацький склад кафедри інтенсивно працює в науково-методичному напрямі. Упродовж 2012–2015 рр. опубліковано три навчально-методичні посібники з грифом МОН України, чотири монографії, близько 100 статей та отримано два патенти на винахід і п'ять свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.

Наукові здобутки кафедри опубліковано в провідних фахових вітчизняних і закордонних журналах, які включені в наукометричні бази, а також доповідаються на республіканських та міжнародних семінарах, конференціях та симпозіумах.

На базі кафедри понад 20 років проводиться Міжнародна міжвишівська школа-семинар «Методи і засоби діагностики в техніці і соціумі», якою керує проф. Л. М. Заміховський. У 2012 р. кафедра започаткувала щорічний Всеукраїнський науково-практичний семінар «Сучасні інформаційні технології в дистанційній освіті».

Щороку кафедра випускає від 80 до 100 фахівців стаціонарної та заочної форм навчання за спеціальністю «Комп'ютеризовані системи управління та автоматики». Випускники успішно працюють як в Україні, так і за кордоном. Чимало з них обіймають провідні посади в наукових закладах і на виробництві.

Навчальна науково-дослідна лабораторія апаратно-програмних засобів фірми «Siemens»

КАФЕДРА

АВТОМАТИЗАЦІЇ ТА КОМП'ЮТЕРНО-ІНТЕГРОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Семенцов Георгій Никифорович — завідувач кафедри.

Народився в 1938 р. у м. Іловайську Донецької області. В 1960 р. закінчив Північно-Кавказький гірничо-металургійний інститут. Опісля працював на Карабаському гірничо-металургійному комбінаті.

У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію з проблем автоматичної стабілізації режимів роботи гірничих машин. Брав активну участь у розробленні системи автоматичної подачі бурильного інструменту із застосуванням електромагнітної феропорошкової муфти, встановленої на серійних бурових верстатах СБУДЕ-150 ЗІВ.

Науково-педагогічну діяльність розпочав у 1966 р., обіймаючи посаду старшого викладача кафедри електрифікації гірничих робіт Свердловського гірничого інституту. В Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу працює з 1968 р., завідувачем кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій — з 1975 р.

У 1990 р. здобув науковий ступінь доктора технічних наук, захистивши дисертацію в Московському інституті нафти і газу імені І. М. Губкіна, а наступного року Георгію Никифоровичу присвоєно вчене звання професора.

Автор понад 610 праць, серед яких: вісім навчальних посібників з грифом МОН України, один підручник, два довідники, чотири монографії,

**СЕМЕНЦОВ
Георгій Никифорович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

24 навчально-методичних посібники, 17 винаходів. Підготував 18 кандидатів технічних наук і одного доктора технічних наук (дев'ять із них працюють в ІФНТУНГ).

Г. Н. Семенцов неодноразово виступав з науковими доповідями на міжнародних конференціях за кордоном, сприяв організації міжнародних колоквиумів з питань застосування фазі-логіки в автоматизації та науковій співпраці між ІФНТУНГ і Університетом прикладних наук (Німеччина).

Нагороджений знаком МОН України «За наукові досягнення», срібною медаллю Головного комітету ВДНГ СРСР «За досягнуті успіхи в розвитку народного господарства СРСР», ювілейною медаллю Президії ВР СРСР «За трудову доблесть», медаллю пошани Американського біографічного інституту ABI (Raleigh, North Carolina).

Дійсний член Української нафтогазової академії, заслужений діяч науки і техніки України, член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій при ІФНТУНГ, член редакційних колегій фахових журналів «Науковий вісник ІФНТУНГ», «Розвідка і розробка нафтових і газових родовищ», «Збірник наукових праць «SWorld», відповідальний секретар журналу «Нафтогазова енергетика».

Перший набір студентів на спеціальність «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» було здійснено в 1959 р. у Львівському політехнічному інституті.

Тоді це були спеціальності «Автоматизація процесів видобування нафти і газу» (АВПД) та «Автоматизація хіміко-технологічних процесів переробки нафти і газу» (АВПП).

У 1963 р., у зв'язку зі створенням Івано-Франківської філії Львівського політехнічного інституту, студенти спеціальностей «АВПД» і «АВПП» були переведені до Івано-Франківська. У Львові залишилася спеціальність «Автоматизація хіміко-технологічних процесів», яка діє і сьогодні.

У 1967 р. був створений Івано-Франківський інститут нафти і газу. Випусковою була кафедра

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: доц. В. С. Борин, асист. Л. І. Фешанич, зав. каф. Г. Н. Семенцов, доц. І. І. Чигур, пров. інж. Г. Г. Зварич, проф. М. М. Дранчук; другий ряд: асист. А. І. Лагойда, зав. лаб. Є. П. Майкович, доц. О. В. Кучмистенко, доц. М. І. Козутяк, доц. М. В. Шавранський

електротехніки й автоматики. У вересні наступного року створено кафедру автоматизації, яка готувала фахівців зі спеціальностей «АВПД» і «АВПП».

Увесь період існування кафедри характеризується динамічним розвитком наукових кадрів, що дозволило університету створити на її базі нові кафедри, зокрема: інформаційно-виміральної техніки і промелектроніки (нині — інформаційно-телекомунікаційних технологій та систем); прикладної математики (нині — програмного забезпечення); інформаційно-виміральної техніки.

Упродовж 1968–1975 рр. кафедру очолювали: канд. техн. наук, доц. О. Л. Виноградов, д-р техн. наук, проф. Г. А. Штамбергер, канд. техн. наук, проф. Б. Н. Локотош. З 1975 р. завідувачем кафедри є д-р техн. наук, проф. Г. Н. Семенцов.

Кафедра автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій багато років входила до складу факультету автоматизації і економіки, а також факультету автоматизації та комп'ютерних наук ІФНТУНГ. Зараз вона є структурною одиницею Інституту інформаційних технологій, який очолює випускник кафедри, канд. техн. наук, доц. І. І. Чигур.

Кафедра має ліцензований набір — 50 бакалаврів і 45 магістрів. Окрім того, д-р техн. наук, проф. Г. Н. Семенцов забезпечує підготовку кандидатів та докторів наук зі спеціальності «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології». Підготовлено троє докторів технічних наук (І. С. Бродин, М. І. Горбійчук, Г. Н. Семенцов) і 30 кандидатів наук. Також кафедра проводить підвищення кваліфікації спеціалістів з автоматизації технологічних процесів нафтової і газової промисловості та дистанційне навчання студентів на базі Дрогобицького нафтового і Дрогобицького механічного коледжів.

Кафедра здійснює підготовку фахівців на основі стандарту спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», який є державним нормативним документом, що відображає цілі освітньої та професійної підготовки, визначає місце фахівця в структурі господарства держави і вимоги до його кваліфікації.

Основними компетентностями спеціаліста є: володіння технологічними процесами галузі, технічними засобами автоматизації, автоматизованими системами керування технологічними процесами, всіма видами забезпечення таких систем, а також інтелектуальними системами керування.

Високий рівень підготовки випускників кафедри дає змогу працювати їм у майже 40 галузях промисловості України та за кордоном (Великобританія, Голландія, Австрія, Данія, Польща, США та ін.)

Сьогодні працівники кафедри проводять дослідження у напрямі автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій для управління технологічним процесом буріння, видобування, транспортування, зберігання та переробки нафти і газу. Навчальний процес і наукові дослідження проводяться в п'яти лабораторіях кафедри.

При кафедрі функціонує наукова школа «Автоматизоване управління технологічними процесами на

Канд. техн. наук, доц. Л. Я. Чигур проводить відкриту лекцію у групах АКТ-12-1 і АКТм-14-2, 2014 р. (відвідувачі — професори та доценти кафедри АКІТ на чолі з зав. каф., д-ром техн. наук, проф. Г. Н. Семенцовим)

основі методів нечіткої логіки і штучних нейронних мереж».

З початку своєї діяльності кафедра підтримує тісні зв'язки із закордонними ВНЗ. До 1990 р. форми співпраці між кафедрами автоматизації технологічних процесів ВНЗ нафтогазового профілю були зумовлені угодою про співпрацю в науково-методичній роботі. Викладачі кафедри захищали кандидатські та докторські дисертації в Єкатеринбурзі, Москві, Санкт-Петербурзі (Росія), Каунасі (Литва), Баку (Азербайджан) тощо. Більш високого рівня співпраця із закордоном досягла після 1990 р., коли до усталених контактів кафедри з університетами країн СНД додалися зв'язки з ВНЗ Німеччини і Польщі. Так, співпраця з Інститутом автоматизації і виміральної техніки (Німеччина) набула характеру реалізації спільних наукових досліджень у сфері використання методів нечіткої логіки та штучних нейромереж в автоматизації технологічних процесів; викладачі кафедри почали проходити стажування у цьому інституті.

Професорсько-викладацький колектив бере участь у міжнародних колоквиумах з питань Fuzzy control. Зарубіжні професори М. Wagenknecht, R. Hampel, Zelmatt Mimoun, Z. Kilic неодноразово були запрошені для читання лекцій студентам кафедри.

Робоча нарада зав. каф. проф. Г. Н. Семенцова і доц. М. М. Дранчука, 2006 р.

КАФЕДРА ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ

Мойсишин Василь Михайлович — завідувач кафедри.

Народився у 1959 р. в шахтарському містечку Верхньодуванному (нині — м. Суходільськ) на Луганщині. У 1982 р. закінчив механіко-математичний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Після завершення навчання працював інженером, молодшим, а згодом і старшим науковим співробітником науково-дослідного сектору Івано-Франківського інституту нафти і газу. З 1991 р. обіймав посаду асистента, з 1992 р. — доцента, а з 1997 р. — професора кафедри вищої математики ІФНТУНГ. Із 2004 р. — завідувач цієї кафедри.

Сфера наукових інтересів ученого — стійкість і коливання бурових систем, ліквідація аварій та ускладнень при бурінні свердловин, геомеханіка.

У 1988 р. захистив кандидатську, а в 1996 р. — докторську дисертації, які присвячені вивченню стійкості та коливань бурильної колони при поглибленні свердловин роторним способом.

Автор понад 200 наукових і навчально-методичних праць, зокрема трьох монографій, трьох навчальних посібників, чотирьох збірників задач та восьми інструктивних документів. Розробив науково-методичні засади вивчення взаємодії бурильної колони зі стінкою свердловини довільного профілю; розв'язав задачі про стійкість багаторозмірної бурильної колони при натуральних граничних умовах на долоті, динамічну стійкість обваженого низу компоновання з амортизатором і без нього; вдосконалив методику ліквідації

**МОЙСИШИН
Василь Михайлович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

прихоплень колони труб ударним способом. Автор наукового відкриття в царині геомеханіки, за яке нагороджений срібною медаллю імені П. Л. Каліци. Крім цього, в доробку науковця — патенти на гвинтовий вибійний двигун, обважені бурильні труби, амортизатори, пристрої для усунення прихоплень при бурінні тощо.

Очолює Івано-Франківський осередок Наукового товариства імені Шевченка (НТШ) і його механіко-математичну комісію, член Президії НТШ в Україні (2011).

Академік Української нафтогазової академії (1999), Академії наук вищої школи України (2016), член секції гірничої справи Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки (2006), експертної ради ДАК України з розробки корисних копалин і металургії (2010). Входить до складу спеціалізованої вченої ради Д 20.052.02

із захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальностями «Розробка нафтових та газових родовищ» та «Буріння свердловин».

Редактор-упорядник книги «Івано-Франківський осередок НТШ: біобібліографічний показник (2000–2008)». Засновник і головний редактор наукового журналу «Прикарпатський вісник НТШ». Член редколегій журналів «Розвідка та розробка нафтових і газових родовищ», «Нафтогазова енергетика», «Науковий вісник ІФНТУНГ».

Член Національної спілки письменників України (НСПУ), відповідальний секретар Івано-Франківської обласної організації НСПУ. Автор збірок поезій «Тірас» (2000), «Бескид» (2006), «Коло» (2013), кількох добірок

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: асист. І. Р. Тимків, доц. Я. І. Савчук, доц. Л. І. Криштопа, проф. Л. А. Мойсеєнко, зав. каф., проф. В. М. Мойсишин, доц. Л. Р. Смоловик, доц. О. М. Витвицька, доц. А. І. Бандура, доц. Р. Й. Ріпецький; другий ряд: доц. Л. І. Григорчук, доц. В. М. Сенічак, доц. І. М. Гураль, інж. Т. І. Анишиц, доц. А. М. Краснодємбський, доц. Л. М. Шегда, асист. Г. М. Кулініч, пров. інж. Л. Я. Дяків, ст. викл. В. В. Турлич, асист. В. В. Рис, доц. І. Є. Овчар

віршів, опублікованих у періодиці, близько 30 публіцистичних статей. Один із засновників туристичного клубу «Ватра» при ІФНТУНГ. Спільно з однодумцями ініціював спорудження пам'ятника видатному українському вченому Івану Пулюю в м. Івано-Франківську.

Математика завжди була й залишається універсальним інструментом наукових досліджень та їх практичного втілення. Тому математичні дисципліни посідають одне з чільних місць у програмах вищих технічних закладів освіти. Навчити майбутніх фахівців мислити, орієнтуватися в світі формул і теорем, бачити спільне у різних явищах та процесах і створювати їх математичні моделі — в цьому вбачають своє основне завдання викладачі кафедри вищої математики. Разом із університетом кафедра пройшла нелегкий шлях від заснування до сьогодення.

Кафедра вищої математики і механіки виникла як структурний підрозділ Станіславського загальнотехнічного факультету Львівського політехнічного інституту (ЗТФ ЛПІ), заснованого в 1960 р. Її штатний викладацький склад налічував п'ять осіб: канд. техн. наук, доц. Є. Г. Шелєпін, доц. І. П. Яблочкова, ст. викл. С. Т. Тарас, асист. Е. М. Король, асист. К. Й. Річка. Очолював кафедру тодішній декан ЗТФ ЛПІ (пізніше — перший ректор Івано-Франківського інституту нафти і газу) Є. Г. Шелєпін. У вересні 1962 р. до колективу кафедри ввійшли молоді викладачі — В. І. Горгула, А. М. Краснодембський та Б. Я. Ліпко, які згодом стали кандидатами фізико-математичних наук, доцентами, і склали ядро майбутньої кафедри вищої математики.

У серпні 1963 р. на базі ЗТФ ЛПІ створено Івано-Франківський філіал ЛПІ із загальнотехнічним факультетом та факультетом нафтової і газової промисловості. До складу першого увійшла новостворена кафедра вищої математики, колектив якої налічував десять осіб: старші викладачі С. Т. Тарас, В. І. Горгула, А. М. Краснодембський, Б. Я. Ліпко; асистенти К. Й. Річка, О. Р. Довжинська, В. М. Сапожников, З. Д. Терплицев, М. А. Шуляр; старший препаратор Л. В. Гречаник. Обов'язки завідувача кафедри у 1963–1964, 1966–1968 рр. виконувала старший викладач С. Т. Тарас — справедливий, вимогливий педагог, яка багатьом молодшим колегам свого часу допомогла слушною професійною порадою.

Упродовж 1964–1966 рр. кафедру очолював канд. фіз.-мат. наук, доц. І. Ф. Григорчук — чудовий лектор і організатор, який дбав про належне кадрове забезпечення викладання математичних дисциплін. Протягом цих років штат кафедри зріс удвічі, колектив поповнили молоді викладачі: О. І. Половина, К. В. Цідило, М. І. Авраменко, Р. Д. Сисак, Н. С. Дронюк, Є. М. Ліпко, Н. Є. Панчук.

У 1967 р. було створено Івано-Франківський інститут нафти і газу, одночасно з яким розвивалася кафедра вищої математики. Наприкінці 60-х — першій половині 70-х рр. ХХ ст. на кафедру прийшли працювати викладачі В. О. Воробйова, І. Ю. Доскоч, Б. М. Польовий, М. В. Глібчук, Д. Д. Матієшин, І. П. Дмитрівський, Р. М. Луцишин, Л. О. Новіков, К. В. Гресько, Н. П. Сотнікова, Ф. П. Кононенко, Д. Ф. Лялюк, О. І. Портной, Т. О. Фоміна та ст. лаб. Г. Ф. Кирилишин.

Перші викладачі вищої математики серед працівників ЗТФ ЛПІ: асист. Е. М. Король, асист. К. Й. Річка і ст. викл. С. Т. Тарас (зліва направо: третя, четвертий і шоста), 1962 р.

Упродовж 1968–1978 рр. завідувачем кафедри був один із її фундаторів, канд. фіз.-мат. наук, доц. Б. Я. Ліпко, лекції якого були зразком педагогічної майстерності. Сфера наукових інтересів ученого була досить широкою: диференціальні рівняння, математична фізика, теорія ймовірностей.

У другій половині 70–80-х рр. чисельність кафедри зросла до 23–26 осіб. Приходили як молоді, так і досвідчені педагоги. Одні вже мали науковий ступінь, інші готували наукові роботи працюючи на кафедрі. У цей період колектив поповнили: А. Н. Хомченко, С. І. Горгула, Л. І. Камаєва, М. О. Чернов, Т. Г. Лавинюкова, В. М. Сенічак, Л. Д. Мельниченко, Л. О. Дожджанюк, С. В. Волковецький, В. П. Нісонський, Д. А. Скрипник, Б. С. Сікора, М. В. Іванюк, Я. І. Савчук та ін.

Доц. А. Н. Хомченко став першим доктором наук на кафедрі, захистивши в 1991 р. дисертацію на тему «Розвиток і застосування імовірнісного моделювання у дискретних методах обчислювальної механіки». Нині професор очолює кафедру прикладної математики та математичного моделювання Херсонського національного технічного університету. Під його керівництвом викладачі кафедри вищої математики Л. І. Камаєва та В. М. Сенічак захистили кандидатські дисертації.

Упродовж 1978–2004 рр. кафедру очолював канд. фіз.-мат. наук, доц. В. І. Горгула. Його авторитет як науковця, педагога та організатора був беззаперечним не тільки серед студентів і викладачів, а й керівництва університету. Вчений багато зробив для розвитку кафедри, уміло підбираючи кадри та дбаючи про підвищення їх наукового рівня (шестеро співробітників були направлені на навчання в аспірантуру).

Плідними були для колективу 90-ті рр. — період становлення незалежної України. Працівники кафедри не стояли осторонь державотворчих подій. Багато з них, зокрема С. В. Волковецький, І. Ю. Доскоч, Д. Ф. Лялюк, В. М. Мойсишин, Я. І. Савчук та Р. Д. Сисак, стали активними учасниками Товариства української мови, Народного руху, Демократичної партії України (за головування Ю. Бадзя та В. Яворівського). Доц. С. В. Волковецький

Колектив кафедри, 1996 р.

двічі обирався до Верховної Ради України (1990, 1994), очолював Івано-Франківську обласну державну адміністрацію, працював Надзвичайним і Повноважним Послом України в Грузії та Азербайджані.

У 1994 р. інститут нафти і газу набув статусу державного технічного університету. Ряди кафедри поповнили здібні молоді науковці, серед яких: І. М. Гураль, Л. М. Івасишин, Л. А. Мойсеєнко, В. М. Мойсишин, О. Р. Никифорчин, М. М. Осипчук, Л. Р. Смоліков та ін. Усі вони були на той час кандидатами наук або стали ними в перші роки роботи на кафедрі.

З 2004 р. до сьогодні кафедру очолює д-р техн. наук, проф. В. М. Мойсишин. За цей період викладацький колектив значно оновився, але незмінними залишаються трудові традиції: бездоганна дисципліна, високий професіоналізм, взаємодопомога. Поряд із ними творяться і нові: розробка математичних спецкурсів, туристичні подорожі рідним краєм.

До теперішнього складу кафедри вищої математики входять 20 працівників, 14 з яких мають наукові ступені (двоє докторів наук). Триває процес зміни поколінь, професійне зростання молодих науковців. Вийшли на заслужений відпочинок ветерани кафедри: І. Ю. Доскоч, В. О. Воробйова, Л. І. Камасева, Д. Ф. Лялюк, Д. Д. Матієшин, Т. Г. Лавинюкова, К. В. Гресько та Л. Д. Мельниченко. Відійшли у вічність харизматичні, колоритні лектори, які визначали обличчя кафедри: Р. Д. Сисак, С. С. Гулька, Б. С. Сікора, С. І. Гургула, В. І. Горгула. Очолюють кафедри у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника молоді й талановиті математики О. Р. Никифорчин і М. М. Осипчук. Переїхала на постійне місце проживання до Чернівців і працює доцентом кафедри диференціальних рівнянь у місцевому університеті канд. фіз.-мат. наук Л. М. Мельничук (Івасишин).

З осені 2015 р. кафедра вищої математики входить до складу Інституту інформаційних технологій.

Сьогодні на кафедрі працюють: завідувач кафедри, д-р техн. наук, проф. В. М. Мойсишин, д-р психол. наук, проф. Л. А. Мойсеєнко, кандидати фізико-математичних наук, доценти А. І. Бандура, І. М. Гураль, А. М. Краснодембський, І. Є. Овчар, Я. І. Савчук, Л. М. Шегда, канд. екон. наук, доц. О. М. Витвицька, канд. пед. наук, доц. Л. І. Григорчук, кандидати технічних наук, доценти Л. І. Криштопа, Р. Й. Ріпецький,

Колектив кафедри, 2010 р.

В. М. Сеничак, Л. Р. Смоліков, ст. викл. В. В. Тирлич, асистенти Г. М. Кулініч, В. В. Рис, І. Р. Тимків, провідний інженер Л. Я. Дяків, інженер І категорії Т. І. Аншиц.

Кафедра забезпечує викладання дисциплін «Вища математика», «Дослідження операцій», «Спецрозділи математики», «Теорія ймовірностей та математична статистика» і «Чисельні методи».

Дисципліни кафедри повністю забезпечені навчальними підручниками та методичними розробками. Практично для всіх розділів «Вищої математики» викладачі розробили конспекти лекцій. За останні 15 років кафедра підготувала та видала більше як 100 навчально-методичних видань українською мовою.

Також співробітники кафедри опублікували понад десяток навчально-методичних видань для абітурієнтів, які готуються до вступних випробувань з математики у ВНЗ України і, зокрема, в ІФНТУНГ. Серед них — два збірники завдань із грифом МОН України, перевиданих та доповнених декілька разів.

Окрім цього, викладачі систематично організовують олімпіади серед студентів університету, беруть активну участь як журі в обласній олімпіаді з математики серед школярів, турнірі юних математиків, працюють на вступних іспитах.

За результатами проведених досліджень щороку публікуються 35–50 наукових статей, готуються 15–20 виступів на наукових конференціях. При кафедрі функціонують докторантура та аспірантура, якими керують професори В. М. Мойсишин і Л. А. Мойсеєнко.

Науковці кафедри беруть активну участь у роботі Малої академії наук України (як керівники робіт і як члени журі), велику увагу приділяють науковій роботі молоді. Щороку студенти подають 7–10 доповідей про свої дослідження на студентські науково-технічні конференції.

При кафедрі функціонує математичний гурток (керівник — доц. Я. І. Савчук), найздібніші вихованці якого неодноразово ставали призерами всеукраїнських студентських математичних олімпіад.

Сьогодення ставить перед кафедрою нові завдання. Нині професорсько-викладацький колектив працює над оновленням робочих програм, створенням нових спецкурсів, навчальних підручників і посібників з метою входження до європейського освітнього простору.

КАФЕДРА
КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ І МЕРЕЖ

Горбійчук Михайло Іванович — завідувач кафедри.

Народився 15 липня 1944 р. в с. Сокириччино Тлумацького району Івано-Франківської області. Вищу освіту здобував упродовж 1961–1966 рр. у Львівському політехнічному інституті за спеціальністю «Автоматизація та комплексна механізація хіміко-технологічних процесів» з присвоєнням кваліфікації інженера-електромеханіка з автоматизації. У 1982 р. захистив кандидатську, а в 2000 р. — докторську дисертацію на тему «Адаптивне управління процесом буріння глибоких свердловин».

З 1967 р. працює в Івано-Франківському національному технічному університеті. У 1984 р. М. І. Горбійчуку присвоєно вчене звання доцента, а в 2002 р. — професора. До 2004 р. Михайло Іванович — професор кафедри автоматизації технологічних процесів і моніторингу в екології. З квітня 2004 р. обіймає посаду завідувача кафедри комп'ютерних систем та мереж.

Автор понад 290 друкованих праць, з них дев'ять навчальних посібників та одна монографія. Сфера наукових інтересів — оптимальне керування складними технічними системами в умовах невизначеності. Фахівець у галузі комп'ютерних систем і процесів керування.

Сьогодні інформаційні технології стали чи не єдиним робочим інструментом для виконання багатьох складних завдань управління й організації. Вирішальну роль у цьому процесі відіграють комп'ютерні системи та мережі, застосовні в усіх сферах діяльності, починаючи від керування технологічними процесами та закінчуючи такими сферами, як реклама, торгівля, банківська справа, бухгалтерський облік тощо. У цьому контексті особливо актуальною є підготовка спеціалістів, здатних розробляти науково-інженерні основи для створення сучасних промислово-технологічних комп'ютерних систем і мереж.

Кафедра комп'ютерних систем і мереж була створена в березні 2004 р. Кафедра організовує навчальний процес за ОКР

**ГОРБІЙЧУК
Михайло Іванович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

«бакалавр», «спеціаліст» і «магістр» за спеціальністю «Комп'ютерна інженерія» та проводить підготовку кандидатів наук за спеціальностями «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» і «Комп'ютерна інженерія».

Очолює кафедру д-р техн. наук, проф. М. І. Горбійчук. Також на кафедрі працюють: д-р техн. наук, проф. Я. М. Николайчук, кандидати технічних наук, доценти Я. І. Заячук, В. Б. Кропивницька, О. В. Мойсеєнко, С. М. Бабчук, Н. Г. Ширмовська, А. Р. Воронич, Т. В. Гуменюк, асистенти Т. Г. Гарасимів, І. І. Возний.

Основним науковим напрямом діяльності кафедри комп'ютерних систем і мереж є планова державна науково-дослідна програма з розвитку нафтогазового комплексу України «Синтез комп'ютерних систем алгоритмічного та програмного забезпечення оптимізації процесів видобутку і надійного постачання паливно-енергетичних ресурсів». Студенти, які успішно навчаються, беруть участь у наукових розробках та експериментах. Найкращі з них мають можливість продовжити навчання та наукову роботу в аспірантурі.

У навчальному процесі викладачі використовують новітні технології, розробляють і постійно оновлюють методичне забезпечення дисциплін.

Студенти ґрунтовно вивчають алгоритмічні мови та програмування, алгоритмічне та програмне

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: доц. Я. І. Заячук, інж. Р. А. Хмелівський, доц. В. Б. Кропивницька, доц. Н. Г. Ширмовська, доц. Т. В. Гуменюк, доц. С. М. Бабчук; другий ряд: зав. лаб., асист. І. І. Возний, зав. каф., проф. М. І. Горбійчук, доц. О. В. Мойсеєнко, асист. Т. Г. Гарасимів

Навчальний процес у лабораторії кафедри КСМ, 2016 р.

забезпечення, операційні системи та бази даних, а також сучасні засоби систем автоматизованого проектування. Майбутні спеціалісти вивчають комп'ютерну графіку, електроніку та мікросхемотехніку, обчислювальну техніку, системи та мережі передачі даних, основи захисту інформації тощо.

Високий рівень підготовки фахівців з комп'ютерної інженерії дозволяє їм самостійно проектувати та розробляти (як на рівні окремих блоків та вузлів, так і на структурно-системному рівні) універсальні та спеціалізовані комп'ютери, мережі ЕОМ, обчислювальні комплекси та системи, спеціалізовані мікропроцесорні пристрої, контролери, адаптери в комплексі з відповідним програмним забезпеченням.

Вчені кафедри спільно з аспірантами та студентами старших курсів проводять теоретичні дослідження, практичні розробки у сфері надійних і безпечних комп'ютерних технологій для критичних і комерційних додатків, науково-дослідних робіт з підвищення ефективності роботи, безпеки комп'ютерних систем та мереж. Щорічно залучаються до участі в організації та проведенні національних і міжнародних конференцій та проектів (TEMPUS).

Студенти регулярно беруть участь та є переможцями обласних і всеукраїнських олімпіад та конкурсів з програмування і комп'ютерних мереж.

Практичне заняття студентів у спеціалізованій лабораторії комп'ютерних мереж під керівництвом доц. Т. В. Гуменюка, 2016 р.

Наукова робота асист. Т. Г. Гарасиміва зі студентами, 2014 р.

Для проведення навчального процесу на кафедрі обладнано два сучасні комп'ютерні класи, спеціалізовану лабораторію з комп'ютерних мереж, архітектури, конструювання та тестування ЕОМ і периферійних пристроїв, системного програмування, системного програмного забезпечення та WEB-дизайну. Створені дві лабораторії персональних ЕОМ, об'єднані в обчислювальну мережу з виходом в Інтернет та загальноуніверситетську мережу. Працює лабораторія комп'ютерних мереж.

Упродовж усіх років навчання студенти вивчають і застосовують на практиці мови програмування, системи візуального проектування, опановують роботу в операційних середовищах Windows і LINUX, вивчають сучасні мережеві технології, ознайомлюються з програмними графічними пакетами тощо. Для розв'язання інженерних задач студенти використовують математичні пакети MathCAD і MathLab, системи автоматизованого проектування, а також опановують сучасні системи управління базами даних.

Випускники кафедри можуть працювати на фірмах і в організаціях, де використовуються комп'ютери та комп'ютерні системи різних рівнів (банківські установи, державні органи управління, науково-дослідні та проектно-конструкторські організації, підприємства великого та малого бізнесу, промислові підприємства, ІТ-компанії України та світу).

За відгуками фірм та організацій, де працюють випускники, можна стверджувати, що кафедра й університет здійснюють високу фундаментальну, професійно-орієнтовану та спеціальну підготовку спеціалістів. Це дає можливість студентам вже на старших курсах та після випуску успішно виконувати практичні завдання на одному з найдинамічніших ринків комп'ютерних і мережевих технологій.

Спеціальність «Комп'ютерна інженерія» є найбільш універсальною та поширеною в своїй галузі знань. Попит на фахівців із поглибленими знаннями мережевих технологій продовжує постійно зростати як в Україні, так і за кордоном. За прогнозами фахівців, у зв'язку зі збільшенням продажів у сегменті мережевих технологій, очікується дефіцит спеціалістів, яких готують на кафедрі комп'ютерних систем і мереж.

КАФЕДРА МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ В ІНЖЕНЕРІЇ

Олійник Андрій Петрович — завідувач кафедри.

Народився в 1964 р. у м. Городенка на Івано-Франківщині. В 1986 р. закінчив механіко-математичний факультет Московського державного університету імені М. В. Ломоносова. Згодом навчався в аспірантурі відділення механіки цього ж університету.

Упродовж 1989–1991 рр. працював співробітником Центрального науково-дослідного інституту спеціального машинобудування Міністерства оборонної промисловості СРСР. В Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу працює з 1991 р. Обіймав посади наукового співробітника, старшого наукового співробітника, доцента, професора, а з лютого 2014 р. очолює кафедру математичних методів в інженерії.

У 2011 р. захистив докторську дисертацію на тему «Математичне моделювання процесу деформування трубопроводів за зміною їх конфігурації». З 2013 р. — професор кафедри комп'ютерних технологій в системах управління і автоматики.

Викладає дисципліни «Математичний аналіз», «Моделювання процесів і систем», «Дослідження операцій» та ін., зокрема й англійською мовою.

Автор 180 наукових праць, серед яких три монографії. Низку статей науковця опубліковано в журналах, що входять до різних наукометричних баз, зокрема п'ять — у SCOPUS.

Член спеціалізованих вчених рад у Вінницькому національному технічному університеті та в Івано-Франківському національному університеті нафти і газу.

З лютого 2016 р. А. П. Олійник — головний редактор журналу «Методи та прилади контролю якості», включеного до переліку ДАК України як видання, в якому публікуються статті для апробації результатів кандидатських та докторських дисертаційних робіт.

Кафедра математичних методів в інженерії створена в 2014 р. з метою концентрації наукового потенціалу вчених для виконання завдань, пов'язаних із підготовкою висококваліфікованих фахівців, покращення їх математичної підготовки, більш ефективної організації

**ОЛІЙНИК
Андрій Петрович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

навчального процесу та його науково-методичного забезпечення.

З моменту створення і до сьогодні кафедрою керує д-р техн. наук, проф. А. П. Олійник. Також на ній працюють: доценти О. Г. Малько, Б. С. Незамай, Я. В. Чумаченко, В. В. Бачук, А. В. Семенчук, асистенти Г. В. Григорчук, В. П. Нісонський, інженер М. В. Ленюк, асп. А. А. Мороз.

Основним напрямом діяльності кафедри є застосування сучасних математичних методів для розв'язання широкого спектру задач техніки, екології, економіки з використанням потужностей сучасних ЕОМ.

За кафедрою математичних методів в інженерії закріплено навчальні дисципліни математичного профілю в Інституті інформаційних технологій та Енергетичному інституті ІФНТУНГ.

Працівники кафедри беруть активну участь у всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях; підготували та видали понад 300 наукових публікацій.

Кафедра має широкі наукові контакти з ВНЗ та академічними установами України (ВНТУ, м. Вінниця; НТУ «ХП», ХНУРЕ, м. Харків, ІППММ ім. Я. С. Підстригача НАН України, м. Львів), Великої Британії (Університет Ковентрі), Іспанії (Університет м. Гранада) та Португалії (Університет Політехніко, м. Порто), Південно-Африканської Республіки.

Перспективним напрямом розвитку кафедри є підготовка фахівців вищої кваліфікації ступеня доктора філософії (третій освітньо-науковий рівень) за спеціальністю «Прикладна математика».

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: доц. Б. С. Незамай, зав. каф., проф. А. П. Олійник, асист. Г. В. Григорчук; другий ряд: доц. Я. В. Чумаченко, доц. А. В. Семенчук, інж. М. В. Ленюк, асист. В. П. Нісонський, доц. В. В. Бачук, доц. О. Г. Малько

КАФЕДРА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ

Юрчишин Володимир Миколайович — завідувач кафедри.

Народився в 1946 р. у м. Єрвані (Вірменія). У 1964 р. вступив до Івано-Франківського інституту нафти і газу. Після завершення навчання, в 1969 р. був направлений до Калуського філіалу Науково-дослідного інституту галургії, де працював на посадах молодшого та старшого наукового співробітника. Захистив кандидатську (1974) та докторську (2006) дисертації. Після закінчення аспірантури очолював сектор математичного моделювання Калуського філіалу НДІ галургії.

У 1977 р. В. М. Юрчишин перейшов працювати на кафедру прикладної математики в ІФНГ на посаду старшого викладача, а згодом — доцента. В інституті обіймав посади заступника декана факультету автоматизації і економіки та декана вечірнього факультету. З 1993 р. Володимир Миколайович — завідувач кафедри прикладної математики. Упродовж 2001–2012 рр. очолював факультет інформаційних технологій.

Автор 120 наукових публікацій, серед них: три авторські свідоцтва про винаходи та три навчальні посібники. Наукова діяльність ученого пов'язана з використанням теорії категорій у нафтогазовій предметній сфері та розробкою інтелектуальних інформаційних систем.

Історія кафедри програмного забезпечення автоматизованих систем сягає 1972 р., коли в Івано-Франківському інституті нафти і газу було створено кафедру прикладної математики. Розвиток науково-технічного прогресу та засобів обчислювальної техніки, теорії алгоритмів, методів програмування, чисельних методів математики вимагав зосередження зусиль для створення самостійного підрозділу інституту, який би вирішував проблеми вдосконалення навчального процесу при підготовці фахівців для нафтової та газової

**ЮРЧИШИН
Володимир
Миколайович**

*Завідувач кафедри,
доктор
технічних наук,
професор*

промисловості з використанням ЕОМ в інженерних розрахунках.

Першоосновою створення кафедри прикладної математики були викладачі кафедри автоматизації виробничих процесів, які вели курси обчислювальної техніки і програмування. Завідувачем кафедри за конкурсом було обрано доц. З. М. Крикуна, який очолював її до 1983 р. Колектив кафедри складали: старші викладачі С. Ф. Кукурудз, Б. А. Ібрагімов, асистенти Я. М. Николайчук, Г. Я. Ширмовський, інженер І. І. Петрів.

На базі кафедри було створено обчислювальний центр, який згодом виокремився в самостійну структурну одиницю інституту. Його очолював Д. Ф. Тимків.

Упродовж 1983–1993 рр. кафедру очолював доц. С. Ф. Кукурудз. Під його керівництвом викладачі здійснювали роботу

щодо зміцнення матеріальної бази, повністю оновили методичне забезпечення кафедри.

З 1993 р. і до сьогодні кафедру очолює д-р техн. наук, проф. В. М. Юрчишин.

Динамічна зміна обчислювальної техніки вимагала постійного впорядкування робочих програм на замовлення випускових кафедр і напруженої методичної роботи. Протягом 1993–2003 рр. викладачі кафедри видали понад 30 методичних вказівок щодо використання програмних продуктів для роботи на існуючих у цей період в інституті персональних комп'ютерах типу «Електроніка», «Іскра», «Наїрі» та «ІВМ».

У 1994 р. кафедра розпочала підготовку інженерів-програмістів за спеціальністю «Програмне забезпечення обчислювальної техніки та автоматизованих систем управління» на базі вищої освіти через факультет післядипломної освіти. Так, за період існування кафедри підготовлено 167 фахівців.

У вересні 2001 р. кафедра прикладної математики ліцензувала спеціальність «Програмне забезпечення автоматизованих систем» за напрямом підготовки «Комп'ютерні науки». В 2004 р. кафедру перейменовано на кафедру програмного забезпечення автоматизованих систем (ПЗАС).

До теперішнього складу кафедри входять двоє професорів, восьмеро доцентів, четверо асистентів, п'ятеро співробітників і троє аспірантів.

Основними напрямками наукової діяльності кафедри є:

- розробка інтелектуальних інформаційних систем на основі баз даних та знань;
- дослідження й імплементація методів і засобів теорії абстрактного програмування;
- розробка комплексних систем автоматизації й інформаційного забезпечення нафтогазових видобувних і переробних підприємств;
- розробка інформаційних систем і технологій для нафтогазової предметної сфери.

Стажування студентів кафедри в Університеті Ліннеус, Швеція, 2015 р.

Колектив кафедри. Зліва направо: перший ряд: доц. М. М. Яцишин, інж. М. М. Луцак, інж. С. В. Гавришук, зав. каф. В. М. Юрчишин, інж. М. Б. Лис, асист. Л. М. Гобир, проф. І. З. Лютак; другий ряд: асист. М. Я. Бестильний, доц. В. І. Шекета, доц. М. С. Пасека, зав. лаб. І. В. Бронівський, доц. Р. Б. Вовк, асист. Т. В. Дитко

Колектив кафедри працює над розробленням науково-методичних основ впровадження сучасних інформаційних технологій у нафтогазовій галузі. За напрямом науково-дослідної договірної тематики розроблено експертні системи для прогнозування наявності нафтогазових покладів («Poklad») і вуглеводневих колекторів («Colector»), для вибору раціональної технології обмеження припливу пластових вод у свердловину («Plast») і методу інтенсифікації видобування нафти («Nafta»).

При Інституті проблем математичних машин і систем Національної академії наук України створено філію кафедри програмного забезпечення автоматизованих систем (2008), яку очолив завідувач лабораторії, д-р техн. наук, проф., лауреат Державної премії України В. В. Литвинов. На її базі студенти проходять виробничу, переддипломну та науково-дослідну практики.

У викладанні дисциплін науково-педагогічний колектив використовує сучасні тенденції та підходи, беручи до уваги сферу інтересів роботодавців галузі. Студенти здобувають базові знання з операційних систем, алгоритмічних мов програмування, методів побудови та розробки програм, інструментальних засобів програмування тощо. Навчальна діяльність студентів відбувається в межах вивчення дисциплін зі спеціальних розділів математики: методів оптимізації, абстрактної алгебри, теорії прийняття рішень, теорії категорій та фахових дисциплін. Студенти вивчають проектування баз даних, баз знань та експертних систем, програмування засобами C++, Java, PHP, C# для платформи Microsoft.NET, методи та засоби розробки мережових web-додатків, технології побудови мобільних застосувань.

Усі дисципліни кафедри супроводжуються електронними варіантами лекційних, практичних

і лабораторних занять, системами тестів, доступних для користувачів глобальної мережі Інтернет. Викладачі постійно розробляють нові курси, вдосконалюють зміст практичних і лабораторних занять із урахуванням сучасного розвитку комп'ютерної науки.

На старших курсах студенти проходять стажування на провідних підприємствах програмної індустрії, зокрема таких як «SoftServe», «Softjournal», «Eleks», «Malkos», «Webmil», «Мікрол», які є постійними роботодавцями для випускників кафедри.

За сприяння спонсорів, а також зусиллями кафедри постійно оновлюється матеріально-технічна база, що дає можливість навчати студентів сучасним підходам до проектування та розробки програмного забезпечення.

Кафедра постійно розширює взаємодію в межах студентсько-викладацького колективу: щорічно проводить студентські олімпіади з програмування, призери яких представляють ІФНТУНГ на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Під керівництвом викладачів студенти залучаються до наукових досліджень, виступають із доповідями на семінарах та конференціях. Студенти-переможці конкурсу «IT-Еврика! Україна» у межах проекту Європейського Союзу TEMPUS «Національна освітня інфраструктура удосконалення інноваційної та підприємницької діяльності IT-студентів» (NEFESIE) мали можливість проходити стажування в університеті Linnaeus (Швеція).

Традиції та досягнення кафедри, поєднання досвіду старшого покоління й енергії молодих викладачів, новітнє навчально-методичне забезпечення та матеріально-технічна база є запорукою продуктивної праці сьогодення та оптимізму на майбутнє.